

Han skrev en lovsång till livsviljan

Han föddes med en svår cp-skada för 37 år sedan i dåvarande Sovjetunionen, ett land där handikappade barn var mer eller mindre dödsdömda. Nu har Ruben Gallego skrivit en bok om hur han med järnvilja tog sig igenom sin mardrömslika barndom.

Ruben Gallego sitter i rullstol och att han lever är ett mirakel. Att möta och lyssna på honom är upplyftande i andan. Hans självbiografiska roman "Vitt på svart", som översatts till 20 språk, är en enda lovsång till livsviljan. Eller som han själv uttrycker det: "Det är mycket, mycket svårt att vara människa men det är alltigenom möjligt."

I SEPTEMBER 1968, just när Sovjet ockuperat Tjeckoslovakien, födde Aurora Gallego tvillingpojkar på Kremlesjukhuset i Moskva.

Den ena sonen dog vid födseln. Med den andra sonen, som var svårt cp-skadad, levde hon ett och ett halvt år på ett sjukhus, tills man en dag tog honom ifrån henne och sade att han var död.

Men Ruben Gallago dog inte. I stället sattes han på ett sovjetiskt barnhem och levde sina första femton år på slutna institutioner.

Institutionslivet hade mycket väl kunnat bli en dödsdom, för vanvården var satt i system. Barnen halvsvält och de som var svårt handikappade satte man på ålderdomshem från tonåren. Därifrån kom få ut levande.

RUBEN GALLEGO har skildrat livet på dessa anstalter i sin bok. Det är en uppskakande skildring. Inte för sitt hemska ämnes skull - för hemskt är det - utan för sin klarsynthet och sitt perspektiv.

Totalt osentimentalt men genomskådande beskriver han hur personer som anses mindervärdiga behandlades i Sovjetunionen.

Boken börjar, bokstavligen, på golvet. En liten pojke som inte kan gå och inte använda sina armar, rullar ner från sin säng och kryper mitt i natten genom den kalla korridoren till toaletten. Urinen hinner få en tunn ishinna innan han kan börja det mödosamma kravlandet tillbaka till sitt rum där han tar sig upp i sängen med hjälp av tänderna. "Att ropa på sköterskan är meningslöst."

Ruben Gallegos bok handlar inte om förnedring, även om förnedring är vad en del av personalen försöker utsätta barnen för, exempelvis när de i sin naiva okunnighet säger: "Din mamma är en negerhora som har övergett dig." Och "Du är efterbliven". Ruben Gallegos bok handlar snarare om en andlig styrka och en vilja till överlevnad som till slut övervinner allt.

Ett av de sista kapitlen i boken har den triumferande titeln: "I go". Där befinner han sig i Amerika och har en rullstol som han kan dirigera elektroniskt. Han kan faktiskt ta sig över gatorna själv och på restaurangerna ber man om ursäkt för att alla avdelningar inte är byggda för handikappade. I detta Amerika, om vilket han på barnhemmet fick lära sig att de dödade alla handikappade med giftsprutor och där alla arbetslösa dog av svält. (En bluff som han som tioåring genomskådade, med den oskyldiga frågan: "Blir det inte trångt med alla liken på gatorna i New York?")

RUBEN GALLEGO är inte bitter. Han förstår dem som i Sovjet inte stod ut med att se hans deformerade kropp, för även om de tyckte synd om honom så visste de att systemet inte skulle låta honom överleva.

Pojkarna på hemmet fick skolundervisning. Man upptäckte att ruben Gallego var begåvad. Han var bäst "i klassen" och fick högsta betyg. Skulle han kunna bli professor? Ja, det skulle han förstås ha kunnat - om han hade kunnat gå. Men kan man inte gå, då är det kört, fick han lära sig.

Svenska är det tjugonde språket "Vitt på svart" kommer ut på.

Översättning Ola Wallin (Ersatz).

I Ryssland har boken belönats med Bookerpriset. I lördags framträdde Ruben Gallego på ABF-huset i Stockholm under Internationella handikappdagen. Ett 40-tal handikappade fick tyvärr vända i dörren i eftersom salen som bokats rymde alldeles för få personer.

Med sin självbiografiska roman "Vitt på svart" har Ruben Gallego gjort starkt intryck på läsare i tjugoländer. Boken är en osentimental och klarsynt skildring av ett handikappat barns uppväxt i det forna Sovjetunionen.

[Förstora bilden](#)

Men miraklet inträffade. En dag kunde Ruben Gallego ringa till sin mamma Aurora, som då bodde i Prag och arbetade på Radio Free Europe och sade "Jag är din son".

- Mamma hade just genomgått en svår cancerbehandling. Här kom en son som hon inte sett på nära trettio år och som också var dödssjuk, berättar Ruben Gallego.

Mannen som fört dem samman, en regissör som gjort en film om en son som sökte sin mor, och därför åkt runt med Ruben Gallego över halva Europa, ville efter det lyckade mötet skicka tillbaka Ruben till Ryssland igen.

AURORA GALLEGO sade "Aldrig i livet".

Tillsammans började de sitt nya liv. Hon, med en cancer som när som helst kan återkomma, och han, opererad för sin blödande tunntarm började ett nytt liv, där modern lärde honom allt. Allt som hon inte tidigare fått lära honom, allt som han aldrig haft en aning om, inspärрад i Sovjetunionen där man sade att hans farfar och morfar hette Lenin och Brezjnev. Det sade man till alla barn.

Men Ruben Gallego hade faktiskt en morfar. Och morfar var på sitt sätt orsaken att han överlevde. För denne Ignacio Gallego var generalsekreterare för ett spanskt kommunistparti, ett Moskvatroget. Och därför vågade man aldrig ge sig på denne brådmogne pojke som kravlade omkring på barnhemmets golv, aldrig låta det gå så långt att man lät honom dö. För personalen kanske skulle bli straffad.

- Ignacio kom aldrig och hälsade på mig, säger Ruben Gallego när vi träffas i Stockholm.

- Han ringde inte. Han räddade mig inte.

Ignacio Gallego dog 1995. Den som i stället räddade dottersonen var en sjuksköterska som blev förälskad i honom, och som i kaoset under perestrojkan lyckades smuggla ut honom. De gifte sig senare. Men hur gick det egentligen till?

- **DET TILLHÖR** privatlivet, säger han. Det rör inte bara mig utan en annan person, min före detta hustru.

Ruben Gallego gifte sig senare en gång till. Han har två döttrar. I dag bor han med sin syster och modern i Freiburg i Tyskland.

System Anna, som är sex år yngre, föddes när modern var gift med en rysk författare och bodde i Paris. Att få ett syskon i vuxen ålder var inte lätt för någon av dem. Anna säger att de faktiskt regredierade till barnstadiet. Modern bekräftar att de var mycket svartsjuka på varandra.

Nu är system Ruben Gallegos assistent samtidigt som hon arbetar som fotograf. Modern är hans tolk och hans väg ut i livet:

- Mamma har lärt mig äta. Jag hade trott att som handikappad behöver jag inte äta så mycket för jag rör mig inte. Innan vägde jag 30 kilo. Men hon lärde mig och nu väger jag 40 kilo.

RUBEN SKREV SIN BOK på dator med ett finger, det enda finger han egentligen kan använda.

Nu har han skrivit en bok till, om förhållandet mellan känsla och intellekt. Om man har läst "Vitt på svart" inser man att detta känner han väl till. Ännu en bok är på gång. Och sedan?

- Jag vill inte sitta ensam och skriva. Jag vill vara bland människor och skulle vilja undervisa i ryska. Men det är en dröm. Det är mycket svårt för mig att få en sådan utbildning så det bleve möjligt. Jag har ingen examen, jag är självlärd.

Ruben Gallego är nu döpt som katolik. Tror han att Gud hade någon särskild mening med hans liv, att han skulle överleva?

- Nej, det tror jag inte, säger han och skrattar. Jag tror att inför Gud är vi alla lika. Det är inget särskilt med mig.

Nej, Ruben Gallegos budskap till världen är bara att vi kan vara lite mjukare mot varandra, lite mindre hårda.

Disa Håstad

✉ Skicka Skriv ut

Insidan

- Demens är att förlora sig själv
- ILSKA: "Ilskan behöver inte levas ut"
- ILSKA: Ta det lugnt när det hettar till
- DET OMÖJLIGA DYGNET: "Jag stal mig tid för reflektion"
- DET OMÖJLIGA DYGNET: Rusning för att klara förhållandet
- DET OMÖJLIGA DYGNET: "Man behöver inte göra allt - alltid"
- ILSKA: Slå ett slag för stärkt självkänsla
- [Alla artiklar](#)